

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gl.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 30. januarja 1902.

Štev. 5.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Za Mohorjevo družbo sta pač zimski in jesenski čas najbolj imenitna, ker oba sta ji čas žetve. V zimskih mesecih sprejema družba svoje ude in njih letne doneske, in čim več jih je, tem večje je tudi njeno veselje. Jeseni pa družba svojim udom pošilja novo duševno hrano, šestero lepih knjig. Če gre torej vse po sreči, veseli se najprej družba družbenikov, pozneje pa družbeniki družbe!

Naj bi nam tudi letošnje leto prineslo prav veliko takega medsebojnega veselja! Zato pa se obračamo do dragih rojakov z zopetno prošnjo: Pridružite se naši res vseslovenski družbi, da se nas zbere zopet prav častno število pod varstvom naših varuhov, svetega Mohorja in Fortunata! Vsak Slovenec, vsaka Slovenka šteje si v sveto dolžnost, da je sam ud Mohorjeve družbe, in da ji s prijaznim opominom in vabilom pridobi še novih udov! — Posebno prosimo častite naše poverjenike, da ob vsaki ugodni priliki, v cerkvi kakor zunaj nje, zopet zastavijo svojo zgovorno besedo za našo družbo, in tako čim več svojih vernikov privabijo k nji. Na potrebo, veliki pomen in mnoge koristi družbe sv. Mohorja in njenih knjig nam na tem mestu pač ni treba znova opozarjati. Naznanjamo samo, da družba svojim udom letos poda sledeči književni dar:

1. „Zgodbe sv. pisma.“ 9. snopič. Za dr. Lampetom nadaljuje dr. J. Ev. Krek. — Celotnih „Zgodb sv. pisma“, — te „knjige vseh knjig“, bi pač ne smelo manjkati v nobeni slovenski hiši! S tem snopičem končajo zgodbe stare zaveze. Obsega ta del prekrasne in krepke nauke iz knjige Jezusa Siraha in Modrosti ter makabejski knjigi. — Naj nam baš „Zgodbe“ ohranijo stare ude, da dobó celotno knjigo v roke.

2. „Slava Gospodu!“ Molitvenik. — Mnogokrat se nam je izrekla želja, naj izda Mohorjeva družba molitvenik s prav različnim in velikim tiskom. Vstregli smo tej želji in letos podamo Mohorjanom molitvenik, s katerim bodo gotovo zadovoljni. Črke so velike, tisk lep in papir trden, da mora zadovoljiti vsakogar! Slovenci! Za 2 kroni dobite lep molitvenik, ki bi sam pri knjigotržcih stal toliko ali še več, povrh pa še 5 drugih knjig! Sezite po takem daru in zato ne zamudite, pristopiti družbi! — Molitvenik „Slava Gospodu“ se bo dobival tudi

vezan, in sicer: v platnu z rudečo obrezo po 60 vin. (30 krajcarjev), v usnju z zlato obrezo po 1 krono 20 vin. (60 kr.). — Cenjene ude prosimo, da naročujejo samo te in ne drugih vezav, da se delo v knjigovезnici in pri razpošiljanju preveč ne obtežkoči.

3. „Poljedelstvo.“ II. del. Posebno poljedelstvo. Spisal Viljem Rohrmann. — Obsega nauke, kako treba paziti na gnoj, semena razne rastline, imenitne za poljedelca. Knjiga se ozira na naše domače razmere in slovenski poljedelci naj nikar ne zamudé, omisliti si jo!

4. „Zimski večeri.“ Za odrastlo mladino spisal prof. Jož. Stritar. — Ta pisatelj je dobro znan našim bralcem že po prejšnjih knjigah „Pod lipo“ in „Jagode“. V tej knjigi je zbral zopet lep šopek pesmij, „drobnic“, t. j. tehničnih izrekov, mičnih basnij, prizorov, povestic itd. — sploh blagá, ki je pripravno zlasti ob zimskih večerih kratkočasiti mlado in staro.

5. „Veliki trgovci.“ Spisal je to zanimivo povest Engelbert Gangl in izide kot 54. zvezek „Slovenskih Večernic“. — S to knjigo vstrežemo tolikokrat izrečeni želji po daljših povestih.

6. „Koledar“ za l. 1903. — Koledarja potrebuje pač vsakdo; tako primerne in združenega z drugimi knjigami na Slovenskem ne dobiš. Tajnik se bo potrudil, da bode vsebina kolikor mogoče raznovrstna in vabljliva.

Tak je naš književni dar; koristno se druží s prijetnim, pouk z zabavo, in vsak ud najde v knjigah „svoj del“, nekaj, kar ga posebno mika in vleče! Slovenci, na Vas je, da naše knjige romajo v čim največjem številu med naš narod, da se naša družba razširi povsodi! — Gg. poverjenike še posebej prosimo, da tudi letos trudoljubivo nabirajo širom domovine raztrešena krdela Mohorjanov in jih vpisujejo v našo družbo. Nabiralne pole z denarjem naj se odboru dopošiljajo do dné 5. marca. Mnogo truda, sitnostij in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine!

Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za upravne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo bodi: „Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!“ V Celovcu, dné 28. prosinca 1902.

Odbor.

Kako kmetu pomagati?

III.

Potreba prave vzgoje.

Velepomenljive besede govoril je v državnem zboru poslanec Sahinger, ki se sam neča s poljedelstvom na Zgornje-Avstrijskem. Kaj pa misli naš poslanec, da je kmečkemu ljudstvu najbolj potrebno?

„Da bodo kmečke družine zamogle nositi toliko bede in trpljenja vse svoje življenje, da pretrpijo toliko pomanjkanje — za to jim je treba prave vzgoje. Če si ogledamo novodobno vzgojo, moramo reči, da iz sedanjih šol ne pride ljudi, ki bi imeli v sebi pravno moč, nositi vse življenje toliko dela, toliko trpljenja. Na naših šolah se premalo vzgaja in preveč podučuje, podučuje se potrebno in nepotrebno, na vzgajanje se pa ne gleda nič. Versko-nravna vzgoja je vsakomur potrebna, ki naj živi življenje trpina, ki si naj odreče marsikaj, da more obstati v svojem poklicu. Versko-nravne vzgoje je treba vzlasti kmetom.

Kmet, ki take vzgoje ni imel, ne bo imel moralne moči, da bi nosil vso težo, vse pomanjkanje in vse težkoče kmečkega življenja. (Poslanec Zimmer: „Vi mislite, da sme kmet le delati in moliti, a ne misliti...“)

Sahinger: „Iz tega, kar sem rekel, je razvidno, da jaz več mislim, kakor Vi, cenjeni gospod. O razmerah kmečkemu stanu govori pač veliko takih ljudi, ki o njih nobenega pojma nimajo. (Klici: Res je tako!) Versko-nravna vzgoja je podlaga, brez katere se od kmeta ne sme pričakovati, da bo kos svojemu križu.

Versko-nravne vzgoje je treba tudi poslom! Z izprijenimi posli kmet v sedanjih gospodarskih razmerah ne more več obstati. Izprijeni, neverni posli tirjajo vse mogoče, hočejo vse prijetnosti, a teže nobene; pri tem pa kmet ne more obstati. Versko-nravna vzgoja je predpogoj, brez nje se kmet ne bo vzdržal.

Prevažna zadeva za kmete so posli! Na deželi se povsod toži, da ni delavnih močij; to dejstvo

PODLISTEK.

Želodček.

(Igra v 2 dejanjih. — Nemški spisal V. Pailler. Prevel Svecán.) — (Dalje.)

II. dejanje.

(Kraj pod milim nebom. V ozadju hiša mlinarice; pred hišo nekaj klopj. Na eni klopi ali sploh kje drugje leži vrv. Kmet Činkovec in mizar sedita na zadnji klopi.)

1. prizor.

Činkovec. Radoveden sem, ali bo mlinarica ubogala. Kaj misliš, mizar?

Mizar. To boš dolgo radoveden; mlinarica ni iz tiste vrste ljudij, ki radi ubogajo. (Kaže na desno.) Kdo pa prihaja? Ali poznaš onadva, Činkovec?

Činkovec. To je kovač in tesar Miha; ta sta gotovo o tej zadevi kaj slišala.

2. prizor.

(Kovač in tesar vstopita od desne strani.)

Kovač. Bog daj srečo!

Tesar. Ali čakata na pogreb?

Mizar. Mislim, da nič ne bo iz pogreba. Usedita se! (Kovač in tesar se usedeta na eno izmed klopj.)

Činkovec. Tega pa nisem še slišal, da bi mrliča tako dolgo pri hiši imeli.

Mizar. In jaz sem nalašč naredil tako lepo krsto za mlinaričino Franjico, s srebrnimi mrtvaškimi glavami okrog in okrog; mora biti pravo veselje v taki krsti ležati.

Kovač. Zastonj je nisi napravil; gotovo si tudi precej računil, ali mizar? In tiste srebrne mrtvaške glave pomenijo bržkone ravno toliko srebrnih goldinarjev.

Mizar. Le kar je prav, kovač. Pri tebi bi bila krsta gotovo dražja, ker tebi morajo ljudje tudi še tvojo žejo posebej plačati.

Kovač. Kakor bi mizar nikoli žejen ne bil! Činkovec. Tiho bodita! Zdaj prihaja grobnik.

3. prizor.

(Grobnik prihaja iz hiše. Vsi vstanejo.)

Mizar. No, kaj pa je?

Grobnik. Noče dati svoje Franjice.

Tesar. Tako? Zakaj pa ne?

Grobnik. Mlinarica pravi, da mora še nekoga čakati in predno ta ne pride, ne sme se noben človek mrliča dotakniti.

Činkovec. Kdo pa ima še priti?

Grobnik. Ja, moj ljubi Činkovec, tega ona ne pové.

Tesar (dregne s komolcem kovača). Midva bi že vedela, kdo ima še priti, kaj ne, kovač?

Kovač. Pa tudi tega ne povémo.

Mizar. Eh, zopet kakšne čenče.

Kovač. Mlinarica je pač Franjico tako rada imela, ko je živel, in jo ima rada še zdaj po smrti.

Tesar. V tem ji ne more noben človek braniti.

Grobnik. Ne, ne, to ni nič. Kar je umrlo, mora se pokopati, čemu pa človek umrje?

Kovač. Kaj pa hočeš storiti, grobnik?

Grobnik. O, jaz si znam že pomagati; pojdem po biriča in potem bomo že videli, ali mlinarica pusti Franjico pokopati ali ne.

Činkovec. Ravno tam-le gre birič.

Mizar. Takoj ga pokliči!

Grobnik (kliče na desno stran). He, birič! Gospod birič! Ali čuješ? Sem pojdi malo!

4. prizor.

Birič (vstopi iz desne strani). Tu sem. Ali bom koga zaprl?

Mizar. Tisto pa ne — ali pokopal boš koga.

Birič. Kaj to meni mar, zato je grobnik.

Grobnik. To se lahko reče, le da bi mogel mrliča dobiti!

Činkovec. Mlinarica noče, da se njen rajni otrok pokoplje.

Tesar. Pač ne takoj.

Birič. Ona mora.

Kovač. Nikakor ne mora.

Birič. Mora, pravim.

Kovač. Moreš ji to takoj ukazati, birič; tu je mlinarica.

5. prizor.

Mlinarica (prihaja iz hiše). He, možje, ali ga še ni tukaj?

Mizar. Vsi smo tukaj!

Mlinarica. Jaz pa menim tistega tujca, svetega moža.

Grobnik. Ali na tega čakate?

Činkovec. Ali misliš, da ti bo tudi tako pomagal kakor v Dobji vasi?

Mizar. Tega se ne smeš domnevati.

Mlinarica. Toda on mi je to obljubil.

Grobnik. In zdaj pa ne pride, ha, ha!

Kovač. Le se ne smeji prezgodaj, mi tudi nekaj vemo.

Tesar. Samo ne obupaj, mlinarica!

je tako znano, da ga nikdo ne more tajiti, kdor količkaj pozna razmere. Z delavci pridemo v nasprotje proti mestom in obrti (industriji). V mesta hitijo iz dežele posli, katerim je kmečko delo prehudu. Tja posle vabi marsikatera prijetnost, ki je na deželi ni, včasih večja plača, ali druga ugodnost; zato gredo rajši v mesto. Proti temu zlu bo treba, da se dá kmetu moči, da bo mogel posle zadržavati na deželi s pošteno plačo in dostojno hrano.

Zdaj kmet v tem oziru stori, kar more. Kmetu posel ni tujec, s katerim bi bil v sovraštvu, marveč ud družine. V naših kmečkih hišah navadno posli ne pravijo: To-le polje je last kmetova, marveč: to so naša polja, naši travniki, naša hiša, naša živina. Sicer posli niso solastniki, a v tem smislu so deležni kmečke lasti, da od nje živijo, da na nji najdejo svoj kruh in svojo plačo, tako da si morejo, če so varčni, za starost prihraniti lepo svoto denarja, ter da jim ni treba v sili koga nadlegovati.⁴

Res ima ta poslanec prav! „Vedno bodete imeli reveže med seboj,“ rekel je nekoč Zveličar — v tem pomenu moramo reči, „vedno bo kmečki stan, stan trudapolen in dostikrat nevaležen.“ To je stan, v katerem se človek dela ne sme bati, najsi potem diši ali smrdi, v katerem človek ne sme vprašati, kakšno je vreme, ali je suho ali mokro, ali vročina ali mrz. V tem stanu se ne dá reči: Ob sedmih se začne delo, opoldne imam prosto uro, ob petih neham in sem prost! Vse to je pri kmetu nemogoče.

Zjutraj ob treh je treba dati konjem krme in zvečer pride pozna noč, predno se gre k počitku. Gosposki izgojena mladina takega življenja noče več, pretežavno ji je. Zato je treba ljudem vzgoje, da bodo znali biti zadovoljni, in sicer krščanske vzgoje, ki nas uči zadovoljnim biti v vsakem stanu, ker v vsakem lahko najdemo izveličanje, in ker je vse stanove Bog tako uredil. (Dalje sledi.)

Nasilstvo pruskih Nemcev.

V teku tisočletja so si Nemci prisvojili lepe kose slovanske zemlje. Ob Labi in v Pomorju se je nekdanj razlegala slovanska govorica. Posluževali so se Nemci zvičaj in nasilstev toliko časa, da so ponemčili sinove premeške slovanske krvi. S tem se pa še ni polegla nenasičljiva pohlepnost Prusov po slovanskih zemljah. Zgodovina dokazuje, da je volčja požrtnost Prusom že vrojena. Kar se danes godi na Pruskem, je prav za prav le novo poglavje starih krivic proti Slovanom. Seveda bi danes z ozirom na toliko hvalisano „nemško kulturo“ (izobraževanje) in „nemško pravičnost“ smeli pričakovati, da se v dejanju pokaže vsaj senca prave izobraženosti in pravičnosti. Toda Nemec je Nemec: na jeziku omike, v srcu barbar!

Nov dokaz o nemški „pravičnosti“ nam podaja razprava, ki se je vršila dné 13. jan. v pruskem deželnem zboru. Narodni liberalci so vprašali vlado, kaj bode storila, da ovca ne bo volka snedla, to se pravi: v varstvo Nemcev proti Poljakom. Seveda je bila ta interpelacija pripravljena od vlade zato, da je ista mogla razkriti pred omikano Evropo, kakšnih sredstev se bode posluževala, da zatre Poljake. Državni kancelar grof Bülow (pristno nemška kri!) je rekel, da Nemčija

pojde naprej po potu, po katerem je velika postala, in da vse mora priznavati národno jednoto. Ako se Poljaki z lepa udajo, bo Prusija milo ž njimi ravnala, sicer pa vlada odjenjati ne sme. Nemci morajo vedeti, da vlada med Poljaki dela za nje. Od zunaj, namreč od strani Avstrije in Rusije, naj se ne poskuša podpirati Poljakov, ampak naj se vsak tak poskus onemogoči, ker bi bilo to zelo nevarno. V Vrešenu se ni nič drugega zgodilo, kot kar se godi v celi deželi že 30 let. S palico se je ubijala Poljakom nemščina v glavo, telesne kazni se pa sedaj odpravijo. Poljaki naj govoré, kakor jim je zrastel kljun, toda nemščine se bodo morali učiti, ker to zahteva národna edinost. V národnih rečéh ne razumem norčije. Korenine pruske moči se ne smejo posušiti. Poljsko vprašanje je najvažnejše in od njega rešitve je odvisen blagor domovine. Dovoljevali bodemo tedaj v prihodnje še več državnih sredstev, da pomoremo nemškim kmetom. Pomagali si bodemo Nemci tudi z obrtjo in vojaki. Kultura se mora dvigniti na vzhodu, to je naš vzor. Kjer vzorov ni, Nemeč pogine. Skušali bodemo tedaj podpirati Nemce, ki so že naseljeni med Poljaki, drugim nemškim naseljencem omogočiti, da ondi dobé posestva. Po načrtu zvršena naselitev Nemcev v onih krajih bo zjediniła in razširila nemštvo. V prihodnje bom poskušal, da se bo to vršilo še hitreje. Ko bom porabil vse fonde (zaklade), bom prosil, da mi dovolite novih. Nemški veleposestniki so jedro našega dela, ker so učitelji in svetovalci z nemškim kmetom. S tem se utrdijo tudi nemške postojanke v mestih. Z veseljem vam naznanjam, da je cesar dovolil, da dobi Vrešen vojaško posadko 1. aprila.

Tako brezobzirno je razkrival zastopnik vlade krute načrte za ponemčenje Poljakov. Avstrijski Poljaki so mnogo grešili v preteklih letih, ko so roko lizali Nemcem. Znabiti jih dogodki v Prusiji za vselej poučé, kaj so Nemci. Sicer se pa vsaka krivica maščuje enkrat in čem hujshe bo pritisk na Slovane, tem močnejša bo vez med Slovani. „Slov. List.“

Moja šola.

I.

G. urednik je zapisal zadnjič mojemu članku „konec“; napravim torej drug napis. Oče je sklenil dati me učit se „za gospoda“ in je zato naprosil svojega brata „gospoda“, naj me vzame k sebi, da se naučim nemško. Oče je bil bistre glave (da bi imel le jaz táko), bil je moder mož, a pedagogike (vzgojeslovja) ni študiral. Pa ravno od kmeta ni zahtevati, da sploh vé, kaj ta beseda pomeni. Ni si glave belil s tem, kako je šola tam uravnana, kako pojde sinčku z ukom; je pač mislil: „Dam ga h stricu.“ Reče mi torej: „Pojdeš h stricu, potem pa v latinske šole!“ S tem so bile, to vsakdo lahko ume, skrbi očeta-kmeta pri kraju. Jaz sem ugovarjal, češ, da izgubé pastirja, hlapca. Sestre in bratje pa so bili na očetovi strani. „Boš pa gospod; vsak dan boš beli kruh in pečenko jedel, pa vino pil!“ To me ni ganilo.

Pa nekaj drugega me je zmotilo. Sestra je nekoliko znala nemško, bila je že pri stricu. Ta mi dopoveduje, kako imeniten bom, ko bom z n a l

pojdi poslušajte! Ako mlinaričinega dekleta s svojim izrekom od mrtvih ne obudim — poslušajte možje — potem me morete takoj obesiti. Ali ste me razumeli? Obesiti me morete in ne bom se branil; — ali to ni dovolj?

Mlinarica. Ali ste vsi slišali?

Tesar. Dà, zdaj mu moreš zaupati.

Mizar. Lipe mora vendar nekaj znati, sicer bi se ne upal tako govoriti.

Kovač. Pusti ga v hišo, mlinarica!

Grobelnik. Lipe, ne misli, da se bomo s teboj šalili, mi te obesimo kakor mačko, boš videl!

Birič. Jaz vzamem takoj to-le vrv. (Vzame jo v roko.)

Lipe. Nič se ne bojim. A še nekaj, mlinarica! Kaj pa dobim, ako deklo obudim od mrtvih?

Mlinarica. Vse ti dam, Lipe, kar boš hotel.

Lipe. No, veš — ti moraš kaj gotovega povedati.

Mlinarica (potegne iz žepa mošnjček). Na, mošnjček, polnega cekinov. Ali si zadovoljen?

Lipe. Pa kako! — Zdaj pa me pusti noter; od vas pa noben ne sme z menoj; moram biti sam, samo mlinarica sme poslušati (Lipe in mlinarica gresta v hišo).

7. prizor.

Činkovec. Lej ga! Ali ste čuli? Mi ne smemo poslušati.

Kovač. Jaz pravim, on obudi deklo od mrtvih.

Grobnik. In jaz pravim, da ne.

Tesar. No, kmalu bodemo videli.

Lipe (v hiši). Joj, joj! — izpusti me, mlinarica, lepo te prosim, pusti me! (Dalje sledi.)

ne mško. Ne morem dopovedati, kakšno čustvo me je prevzelo. „Sestro bom znal nemško govoriti in morda še z drugimi, tako da naju nihče ne bo razumel; — kako bodo strmeli!“ Ne vem, ali sem si še več domišljeval, pač pa čutil sem se blaženega, po domače rečeno, zveličanega. Ako kdo zadene srečko z 20.000 gld., ga prevzame nek poseben, prej nepoznan, blažen čut, ki ga človek izreče z vzklikom: „Zdaj sem srečen!“ Povem to namenoma, ker mislim, da se je mnogim Slovincem enako godilo kot meni, ker se je že udomačila beseda „blažena nemščina“, in za trdno mislim, da je v tej „blaženosti“ iskati uzroka, zakaj se mnogi tako trdovratno držé nemškutarije, in da se premnogi, zlasti mladi ljudje, ki so še polni nečimernosti, prelahko dajo zapeljati, da se štejejo za Nemce, čeravno niso.

Nekateri dogodki ravno v mojem rojstnem kraju me v tem mnenju močno utrjujejo. Že v gorah je nekatere omamila nemščina. Šel sem ob času volitve obiskat najbolj zanesljivega posestnika v tisti gori, vrlega, olikanega národnjaka. Ni ga bilo doma. Oglebam si otroke in začnem z gospodinjo govoriti o šoli, pa hvaliti slovensko šolo. „Dobro je pa koj, če se nemško nauči,“ mi prestriže govor. Če ženska ljubi kavo (ali pravi, da „njej ljubi“), pa se nočeš zameriti, nikar ne kaži mržnje zoper „njeno“ kavo. Ako sovražiš pse in zabavljaš, se moreš strašno zameriti z neprevidnim govorjenjem, nevedé, če je tak ali taka zraven, ki ima srce zavozljano s pasjo mrcino. Zavoljo ljubega mirú moramo s slabostmi bližnjega imeti usmiljenje, slabosti poznati in previdno govoriti, da kje ne dregnemo v sršenovo gnjezdo, kedar hvalimo ali grajamo, t. j. da srca ne ranimo, zbudemo. Ali nismo najbolj občutljivi, kedar s kom govorimo, pa se nam pokaže nasprotnega v veri ali národnosti? Mahoma je konec prijaznosti, beseda noče več iz ust, ne ljubi se nam niti pogledati več nasprotnika, težko se vleže razburjenost. To je isto, kakor če ima deklo „svojega“ izvoljenca, pa drugi vpričo nje zabavljajo čez-nj. Takoj jo prime jeza in kar zbóde jo. Bodisi žganje ali obleka ali časopis, ki se mi je prikupil, n. pr. „Bauern-Zeitung“ ali „Stajerc“, ali kréma, ali lov, ali karkoli: ljubčka mojega srca se mi nikar ne dotakni, sicer nisva več dobra!

Kaj storiti? Pri jedi je tako: Kar mi diši in se mi dobro zdi, to jém; vsak hoče tako imeti, kakor diši in ugaja njegovemu ukusu, in mamice, gospodinje, kuharice morajo, kar se dá, ustreči. Slabostim se prizanaša v tej in drugih rečéh. „Številno nespametnih je neskončno,“ pravi sv. pismo. Pametnih ljudij je torej malo. Mnogo, mnogo rečij je narobe, a ljudij spremeniti ni nihče kos. Ržen kruh in pšenična moka je za ubožne ljudi draga, domači ječmen in leča bila bi po ceni, pa tudi izvrstna hrana. Toda niso vajeni, — pustimo jih, zastonj je naš trud. Kava zjutraj in zvečer vendar slabo redi, sploh je mnogim, posebno rastoči deci kvarljiva; tako pijače, tobak . . . pa vendar — molčimo. Obleka biti mora široka, da ne ovira nikakor ne razpenjanja prsij ali stiska jeter, ledvic; v tesnih črevljih noge zebe; obleka bi morala po zimni greti . . . pa vendar moram pustiti drugim vse, kakor je. No, zameri ali ne, jaz povem. Ali pomagalo navadno ni nič; nekaj časa že sem sploh tiho. Naj imajo ljudje, kar radi imajo, česar so vajeni, nič dražiti jih; je že tako: brez slabostij ljudje živeti ne moremo. Ali naj pustimo tudi nemčurčkom „blaženo“ nemščino, kakor babički kavo, tobakarju pipeco, žganjarju „frakelje“? Saj ravno te malenkosti so nekaterim vsa njih sreča. (Dalje sledi.)

Dopisi.

Dobrlavas. (Zopet poboj. — Tatvina.) Komaj je minulo par tednov, kar se je pripetil tukaj pretep s smrtnim izidom, in že zopet bi se bila lahko zgodila ravno taka nesreča. Prejšnji teden pride neki Leitgebov dninar v Sinčivasi vinjen v hlev in se začne s hlapcem-konjarjem zaradi konjev prepirati. Hlapec mu veli, naj gre spat; ker se pa dninar zato nič ne zmeni, ga prime hlapec in ga porine pri vratih iz hleva. Tedaj dninar hlapca napade kar z nožem in ga močno rani na rami; le dobro je bilo, da je zadel ob kost, kajti le za en prst (1 cm) je menda manjkalo, da ga ni zadel ravno tja, kamor je dobil samostanski majar smrtno rano. Zdaj v ječi premišljuje o svojem hudodelstvu, pa še dobro je bilo, da je tam. — Minuli teden je bil ukraden tukajšnjemu trgovcu, g. V. St., zaboj sladkorja (56 kil). Sumničili so dva ključarska učenca, o katerih je nekdo za gotovo trdil, da ju je videl, kako sta nesla precej velik zaboj v lepej mesečini. Zaprlji so ju in preiskali vso hišo, vendar ničesar niso mogli najti, in fanta sta drzno tajila, da ona tega nista storila. Ker ni bilo nobenega dokaza, so fanta zopet izpustili iz zapora. Toda glej! Ko sta bila v ječi, sta se pogovarjala, kaj bosta s sladkorjem storila. Sklenila sta, sladkor

6. prizor.

Lipe (prihiti naglo iz leve strani). Bog daj srečo! Mlinarica, kje pa imate svojo Franjico? Le hitro sem ž njo!

Mlinarica. Le čakaj, Lipe! Povej, ali ne pride oni čudodelec, sveti apostol Peter?

Lipe. Eh, kaj apostol! Kaj čudodelec! To sem pa zdaj jaz! — Dà, jaz sem zdaj vaš apostol in čudodelec.

Mlinarica. Ali se norčuješ iz mene Lipe? Kovač. Saj je pijan.

Lipe. Nič nisem pijan, iz nobenega se ne norčujem. Le pusti me noter v hišo, mlinarica, takoj ti tvojo Franjico obudim od mrtvih. (Hoče v hišo. Vsi razun mlinarice se smejijo.)

Mlinarica (stopi mu naproti). Ne, v mojo hišo ne smeš.

Lipe. Bodi pametna! Sveti Peter me je nalašč poslal sem — dà, poslal; jaz znam mrličé obujati ravno tako kakor on.

Mlinarica. Kaj mislite, možje? Ali smem verjeti?

Tesar. Zakaj pa ne?

Grobnik. Ne verjemi!

Birič. Jaz bi se ne pustil tako za norca imeti! Kovač. Pustite vendar Lipeta govoriti.

Lipe. In jaz ostanem pri tem, jaz tvojo Franjico obudim od mrtvih. Ali mislite, da je to tako težko? To je igrača. Človek mora vedeti pravi izrek, človek ga mora znati — in jaz poznam ta pravi izrek.

Mlinarica. Zdaj pa ti še-le nič ne verujem.

Lipe. No, bodemo videli, ali se boš spreobrnila ali ne. Jaz vam nekaj povem, možje, sem

v vrečo spraviti in ga potem pogrezniti v vodo, da se potopi. Vendar nista imela priložnosti, ta svoj načrt izvršiti in ribam enkrat napraviti dobro sladko vodo. Kajti oni dninar iz Sinčevasi, ki je, kakor omenjeno, v zaporu, je slišal njune pogovore. On ju je naznanil, šli so iskat na oni prostor sladkor, in res so ga našli že v vreči in sicer tako zakrigitega, da bi ga nihče ne našel, razun če bi prevrnili vse v hiši. Komaj sta drzna uzmoviča zopet začela uživati zlato prostost, kar sta morala zopet v ječo, kjer bosta imela zdaj več časa premišljevanja o svoji lahkomišljeni tatvini.

Spodnji kraj. (Občina in nraavnost.) Od c. kr. okrajnega glavarstva je prišel pred božičem odlok, ki občinam strogo prepoveduje dovoliti godce in ples čez polnoč oštirju, ki hoče v nedeljo nalašč zaradi ženitovanj napraviti ples. Ta odlok je gotovo umesten in moder; žalibože, da ga občine premalo ali skoro nič ne vpoštevajo, in da se oštirji in ženini zanj čisto nič ne brigajo! Kdo spi?! — Neko županstvo je pribilo na črno desko strogi ukaz, da se morajo naznaniti vse malopridne ženske, katere so močne, zdrave in mlade, katere pa nočejo stopiti v službo, ter raji po svojih stanovanjih čepijo, ter se dajo rediti in plačevati od očetov svojih otrok, ali od ljubimcev! Ta odlok marsikaj pové! A žal, da ostane on na — občinski deski, malopridne ženske pa v svojih dosedanjih broljih.

Od Zile. (Vreme. — Neurje.) Kako izvanredna je vendar letošnja zima! Po časnikih beremo, da je po takih krajih, kjer sicer navadno po zimi leži veliko snega in brije hud mraz, letos le malo ali nič snega in tudi ne posebnega mraza. Narobe pa po drugih krajih, kjer snega in mraza malokdaj kaj občutijo, nosijo letos tople suknje, ker moč zime občutijo! Tudi v naši zilski dolini je letos vreme čisto izvanredno. Snega imamo prav malo; zilske planine, katere so v tem času sicer močno s snegom pokrite, kažejo se nam letos tako rekoč brez snega. Samo oče Dobrač proti izhodu, Reiskofl proti zahodu, Ojsternik proti jugu in Spitzegel proti severu so na svojih glavah kot zelo stari možje čisto beli. Mrazu letos ni sledu! Po noči je navadno 1 do 4° C. mraza; po dnevu prav toplo solnce pripeka. Stari ljudje pravijo, da to ni dobro; prav v skrbi gleda gospodar, kakšna bo spomlad. Strašen vihar smo imeli tudi tu. Bilo je dné 16. januarja. Grem ob 3. uri popoldne obiskat svojega prijatelja v sosednih Borljah. Rabim za pot po navadi eno uro po državni zilski cesti. Solnce dosti toplo sije. Cesta je precej ugodna. Sem že četrte ure na potu, ko pogledam št.-števansko in borljsko planino, in kaj vidim?! Čudne bele megle, katere s silno močjo letijo proti Ojsterniku. Gledam nekaj časa in opazujem, kako po planinah severni veter vzdiguje sneg; ravno tako, kakor močni požar žene dim v višavo, tako dviga veter sneg. Mislim si: Ali je res mogoče? V dolini je tiho, toplo, zgoraj pa taka burja? Grem nekaj časa naprej in čutim, da je korak za korakom bolj mrzlo. (Ko sem šel od doma, nisem hotel vzeti s seboj povrhne suknje; pa zdaj — kako dobro, da sem jo imel). Pridem v sosedno faro in imam še kakšnih 6 minut do prijatelja! Pa gorje mi popotniku! Na enkrat zagradi me tako močen veter, da mi požene zgornjo suknjo celo navzgor, kakor bi imel perutnice; nobene moči ne občutim več in zdi se mi, da hočejo pod menoj izginiti tla! Letim, kolikor morem, in srečno dospem do prijatelja. Sediva vkup in gledava. Kak prizor! Pravi orkan v saharški puščavi! Okna in tudi hišne duri se tresejo; po hiši zvižga veter! Nekaj korakov od hiše stoji kozolec! V enem trenutku je slama kvišku; sreča, da še kozolec sam ne gre! Streha pri p. d. Tratarju gre istotako v višavo! Vihar je vzdignil novo streho proti jugu in jo s celo močjo vrgeč čez hišo na pot! Ves čas, kar sva s prijateljem skupaj, traja strašna burja! Kako pridem nazaj — si mislim. Hočem oditi; sosed ugovarja in upa, da bo bolj, a ni! Vstanem, naj bo, kakor hoče. Zdaj je še dan; po noči bo še slabše! — Grem torej, pa kako! Svoje žive dni ne bom pozabil te poti! Kako me je gnal veter; v eni roki sem držal klobuk, da mi ga ne odnese, v drugi pa — kolikor mogoče — povrhno suknjo, ki mi jo je vzdigovalo. Ker je pihal mrzel veter, je tudi cesta postala bolj polzka. Dvakrat sem padel „srečno“, tretjokrat pa tako, da še zdaj občutim. Vihar je napravil veliko škodo.

Št. Štefan ob Zili. (Smrtna kosa.) Dnó 21. jan. je tukaj umrl Matevž Assinger p. d. Matajdl, ter je bil dnó 22. pokopan. Rajni mož je bil v št.-števanski občini, pa tudi v drugih sosednih občinah sploh dobro znan! Star je bil 51 let. Več let je bil občinski odbornik in svetovalec. Imel je pri vsem dobro voljo in hotel je v miru živeti; prepira in razpora nikdar ni maral! Domači župnik, č. g. Anton Pelnař, je v svojem kratkem nagrobnem govoru priporočal rajnega faranom v blag spomin. Pogreba se je udeležil ves občinski odbor in veliko število udeležencev, ne samo iz domače, ampak tudi iz sosednih župnij. N. p. v m.!

Borle v zilski dolini. (Hud vihar) razsajal je v tukajšnji fari dné 16. januarja od popoldneva naprej do pozne noči. Najbolj je pokazal svojo moč pri podružnici v Goričah. Na južno-zapadni strani cerkve odtrgal je namreč vihar kakih 5 metrov širok kos strehe od vrha proč in do spodaj doli in sicer z letvami in dvema šperovcem vred. Vse to je nesel potem čez cerkev in v višini naprej kakih 25 metrov do „čeglavega vrta“. Tu je zadela streha visoko, staro hruško, kateri je vzela cel vrh, na kar se je nekaj metrov pozneje spustilo vse to še le na tla. Oni del strehe, ki je razbil hruški vrh, se je zraven sam čisto razdrobil, ostala streha pa je ležala na vrhu ob tleh, kakor jo je vihar odtrgal od cerkve. Še bolj poškodoval je strašni veter starodavno, gotično cerkvico na Preseki. Raztrgal je pred vsem velik del strehe, potem je podrli na zapadni strani najvišji del zidu na cerkveni obok, ki se je vsled tega precej poškodoval. Cela poprava stala bode kakih 500 gld. ali pa še več. Močno je nadalje poškodovana streha pri p. d. Tratarju v Borljah in pri p. d. Ribiču v Goričah. Poslednja hiša je bila še le po zadnjem požaru l. 1898. čisto na novo zidana, in vendar jo je veter prav hudo poškodoval. Med tem, ko je zunaj vihar grozno tulil, umrla je v hiši ob osmih zvečer Terezija Fric, najstarejša oseba v tej fari. Rodila se je leta 1812. in je torej dosegla lepo starost 90 let. Bila je do zadnjega časa čisto zdrava, čila in rudečih lic, da, mislila je še bodoče poletje sama za se polje obdelovati. Daj ji zdaj Bog večni mir, vsem čitateljem pa enako visoko in prijetno starost. — Zdaj pa zopet nazaj k viharju. Med tem ko je ležala imenovana starica na parah, začel je vihar nekako ob polnoči trgati streho in razsajal je tako čudno, da so se ljudje začeli bati, da ne bi polomil tudi okna in zagrabil trupla na mrtvaškem odru. Iz strahu pred tem zadjali so zunaj močno tisto okno, ob katerem so stale znotraj pare, tako da vsaj oknu ni moglo kaj škodovati. Pa tudi sicer je napravil vihar veliko škode. Po polju podrli in preobrnil je veliko kozolcev ali pa jim je raztrgal strehe, po gozdih je zopet veliko gozdnih dreves ali prelomil ali pa s koreninami vred izruval iz tal. Bog nas varuj takih in drugih enakih nesreč!

Družba sv. Mohorja na Koroškem leta 1901.

Leta 1900. je družba dosegla ogromno število 78.596 udov, lani, t. j. leta 1901. pa samo 76.110. Izgubila je torej 2486 družnikov. Od kod neki to? Na to vprašanje ni lahko odgovoriti. Slovenec pač nima sreče!

„Kot vihra gromonosna
Nasprotujočih sil divja nam jeza
Nad bistrimi glavami.“

Da se je število družnikov zmanjšalo, je gotovo veliko vzrok bedno stanje našega ljudstva. Zaslugek je večinoma slab; pridelki vsled nezgod in uim dostikrat jako pičli, živež pa vedno dražji, potrebe čimdalje večje in davki zmiraj višji! Vendar ni to edini vzrok!

Vstrajno vničevalno delo nasprotnikov ni brez uspeha. Mohorjeva družba jim je nevarna trdnjava; zato si štejejo v dolžnost, ji vedno in povsod podkopavati tla. In Slovencev ni malo, ki rajši verujejo krivim prerokom, nego bi se oklenili pravih prijateljev. Izdajice dobre stvari!

Stari mrjejo, mladi pa se nič ali premalo naučijo slovenski brati zbog vneboupijočih sedanjih šolskih razmer pri obmejnih Slovencih. Vsled tega gineva zanimanje za slovenski jezik, slovensko branje, slovenske knjige. Otožnim srcem opazujejo to dan za dnevom slovenski kateheti. Evo ti tretji vzrok!

Zamolčati pa si ne smemo nikakor tudi še četrtega vzroka, vsled katerega družba nazaduje, oziroma se ne razširja še bolj, nego se je dozda. To je mlačnost in zaspanost v lastnem taboru. Taka brezbržnost za dobro stvar sega žalibože že v davne čase nazaj. Sveti apostol Pavel toži v pismu do Korinčanov (I., 11.): „Dormiunt multi.“ — „Mnogi spijo.“ Ne samo eden ali drugi spi, ampak mnogi spijo. Spati je tako sladko! Kdor spi, ne sliši opominovanih ne karajočih besedij; vzljubijo se mu njegove lastne, prijetne sanje. V tem pa pridejo roparji ropat in tatje krast, in čeprav že vse gori — spanje je sladko! „Surge, qui dormis!“ — Pokonci zaspanci! In:

„Sovražna moč zdrobila
Se vendar bo ob mali,
Pa nepremični skali;
In rodoljubje nevkročeno, sveto,
S katerim vsako bo srce vneto,
Naposled vendar zmaga
Z nebeško pomočjo za vragom vraga.“

Dovolj uvoda! Znaprej naj govorijo suhe številke:

A) Kratek pregled vseh č. udov.*

1. Goriška nadškofija	8599	(— 11)	udov
2. Krška škofija	6208	(— 160)	„
3. Lavantinska	23771	(— 2025)	„
4. Ljubljanska škofija	29587	(— 519)	„
5. Tržaško-koperska škofija	4041	(+ 25)	„
6. Sekovska škofija	598	(+ 34)	„
7. Somboteljska škofija	351	(+ 7)	„
8. Zagrebska nadškofija	479	(— 66)	„
9. Senjska škofija	206	(— 7)	„
10. Poreška škofija	136	(+ 6)	„
11. Djakovska škofija	65	(+ 3)	„
12. Bosenska škofija	226	(— 11)	„
13. Videmska nadškofija	185	(— 9)	„
14. Razni kraji	541	(+ 15)	„
15. Amerikanci	908	(+ 104)	„
16. Afrika in Azija	209	(+ 128)	„

Skupaj 76110 (— 2486) udov

Če primerjamo zgornji pregled po škofijah z lanskim, vidimo, da smo v osmih škofijah napredovali vsaj nekoliko, v drugih osmih pa nazadovali. Napredovalo je zlasti število Slovencev-Mohorjanov, ki si daleč od domovine služijo svoj kruh. V Ameriki so letos 104 udje več, v Afriki in Aziji celó 128. Naj bi tako ostalo tudi v bodoče, in naj so knjige Mohorjeve družbe vez, ki brate v tujini družijo s staro domovino! — Dalje je napredovala sekovska škofija za 34 udov, tržaško-koperska za 25, razni kraji za 15, somboteljska za 7, poreška za 6, djakovska za 3. — Manj udov kakor lani ima lavantinska škofija 2025, ljubljanska 519, krška 160, zagrebska 66, goriška 11, bosniška 11, videmska 9, senjska 7.

B) Kratek pregled vseh č. udov krške škofije.

I. Po dekanijah.

1. Dekanija Beljak	456	(. . .)
2. Borovlje (Kotmaravas)	744	(— 24)
3. Celovec	481	(+ 16)
4. Dobrlavas	884	(— 24)
5. Pliberk	1111	(— 123)
6. Rožek (Domačale)	616	(— 41)
7. Spodnji Dravograd	196	(. . .)
8. St. Mohor	401	(+ 23)
9. Tinje	484	(— 44)
10. Trbiž (Žabnice)	175	(— 25)
11. Velikovec	549	(. . .)
12. Po raznih dekanijah	44	(— 20)

Skupaj 6141 (— 160)

Če pogledamo v koledar za l. 1902. na stran 130., najdemo dodatek k imeniku in tam še 67 udov. 6141 + 67 jih je pa 6208.** Tri dekanije so napredovale. Najlepše Trbiž in Šmohor. Pet jih je nazadovalo, in sicer najobčutneje Pliberk, za 123 udov! Precej tudi Tinje, Borovlje in Doberlavas. 20 družnikov je manj tudi po raznih dekanijah. Ali temu se ni čuditi; tod bo število vedno nestanovitno. Bog daj letos boljšega uspeha!

II. Po župnijah.

1. Dekanija Beljak. Beljak in Perava 101 (+ 8), Zila 55 (+ 2), Šteben pri Bekstanju 71 (+ 4), Loče 66 (— 10), Brnea 50 (— 4), Št. Lenart pri sedmih studencih 66 (+ 2), Podkloster 47 (— 2). Štirje kraji so napredovali, najbolj Beljak in Perava; tri župnije pa so izgubile skupaj 16 družnikov.

2. Dekanija Borovlje. Kotmaravas 48 (. . .) Žihpolje in Golšovo 56 (— 2), Bilčoves 74 (. . .) Sveče 131 (+ 8), Št. Janž v Rožni dolini 73 (+ 3), Kapla v Rožu 80 (+ 1), Borovlje in Podljubelj 54 (+ 2), Slov. Plajberg 40 (. . .), Ljubelj 20 (. . .), Sele 78 (— 8), Glinje 31 (— 17), Bajtišče 11 (— 7), Šmarjeta v Spodnjem Rožu 48 (— 4).

Štiri župnije so ostale pri starem številu; štiri so napredovale, najlepše Sveče. Druge so nazadovale; najbolj Glinje, Bajtišče in Sele. Na delo, da bo prihodnjič ugodnejši vspeh! (Dalje prihodnjič.)

Poroka v cesarjevi hiši.

Vnukinja našega presvitlega cesarja, nadvojvodinja Elizabeta Marija, hči pokojnega prestolonaslednika Rudolfa, se je minuli četrtek dné 23. jan. poročila s knezom Otonom Windischgraetzom. Poroka se je vršila ob 10. uri v kapelici sv. Jožefa v cesarski palači na Dunaju, ki je bila za to priliko prelepo okrašena. Navzoč je bil cesar z nadvojvodi in drugimi odličnimi gosti ter rodbina Windischgraetzova. Točno ob 10. uri sta stopila poročenca v kapelico. Ženina je spremljal njegov oče, knez Ernest Windischgraetz, nevesto njena mati, grofica Štefanija Lonyay.

Poročil je visoki par dvorni škof dr. Mayer, ki je najprej imel iskren nagovor. Po poroki je daroval tiho sv. mašo. Nato sta se novoporočenca poklonila cesarju in sprejela čestitke navzočih. Ob 3/4.1. uro opoludne sta se podala s posebnim vlakom na ženitovanjsko popotovanje. Na kolo-dvor ju je spremljal sam cesar in mnogo članov cesarske hiše. Zelo pristrčno se je cesar poslovil od svoje ljubljene vnukinje, poljubivši jo na lice, ona pa mu je poljubila roko.

Novoporočenca sta se podala preko Koroške na Bled, kjer sta se za nekoliko časa nastanila v

* Znamenje (+) pomeni „več“, znamenje (—) „manj“ in (.) „enako veliko“ udov kakor lani.

** Glej zgoraj A) štev. 2.

lepi Windischgraetzovi vili. Sprejem odličnih gostov je bil kaj prirčen in navdušen. Dasi je dospel dvorni vlak v Lesce še le ob 1/2.11. uri po noči, se je zbralo ogromno ljudstva že popoldne, da pričakuje cesarjevo vnukinjo in njenega soproga. Mnogo ljudstva je prišlo tudi iz oddaljenih krajev. Že v Kranjski Gori so društva itd. pozdravila vlak z lampijoni in godbo ter navdušenimi „živio“-klici. Na lepo okinčanem in razsvetljenem leškem kolodvoru se je kar trlo ljudstva. Vse hiše ob potu so bile bogato razsvetljene, na več krajih so stali slavoloki, posebno ob jezeru je bila cesta z lampijoni krasno razsvetljena. Na gorah so žareli kresovi v zimsko noč. Hiše so bile vseskozi okrašene in ponosno so plapolale naše slovenske trobojnice nadvojvodinji Elizabeti in njenemu soprogu v pozdrav.

Ob vsej cesti je stalo ljudstvo in pozdravljalo došleca z živahnimi živio-klici. Visoka gosta sta se vozila v štirivprežnem vozu ter se prijazno zahvaljevala za tako lep sprejem, ki ga jima je pridelilo slovensko ljudstvo. Dne 25. jan. sta novoporočenca sprejemala razne deputacije; na Bledu ostaneta do dne 31. jan., potem odpotujeta v Italijo.

Novičar.

Na Koroškem.

Veliko neurje dne 16. in 17. januarja je napravilo po mnogih krajih Koroške znatno škodo. Posebno je vihar divjal po Djekšah, Krčanjah, Pustriici in drugih krajih svinske planine. Na Djekšah se je vihar vzdignil ob 2. uri popoldne. Šolarje so takoj odposlali domov. Ob 4. uri je bil veter posebno močen — polom, na enkrat je ležala nova streha posojilnične hiše zdrobljena na tleh. Vse, kar je bilo v podstrešji, je letelo po zraku. Ljudi, ki so šli iz hiše, je vrgel vihar na tla in nevarno je bilo, muditi se na prostem. Nek voz je s konjem vred vrglo čez breg. Tudi streho s šolske hiše je odneslo; jako težka drevesa je odneslo po 100 korakov daleč. Dimnik z župnišča je vrglo na pokopališče, kjer je zdrobljenih mnogo križev. Na strehah je zelo mnogo škode, malokatera je ostala nepoškodovana. Grozno je vihar razdjal gozdove. Po celi orali so uničeni, najlepša debla ležijo zdrobljena na tleh in kar je bilo veselje in up gospodarjev, vzeto jim je bilo v kratkih urah. Žalosten je pogled na težko oškodovano vas. — Dalje je vihar divjal posebno še v labudski dolini in sicer največ v zgornjem delu. Tudi tam je pri mnogih poslopih odneslo strehe, in škoda po gozdovih je zelo velika. Grofu Henkel-nu je gozd 100 oralov čisto uničen. Tudi sadje je zelo poškodovano. — Kako je vihar razsajal v zilski dolini, poročamo med dopisi.

Duhovske zadeve. Dunajski nadškof in kardinal dr. Gruscha je imenoval č. g. dr. Mart. Ehrlich-a, prefekta v kn.-šk. „Marijanišču“, za podratelja avstrijskega zavetišča v Jeruzalemu. G. dr. Ehrlich odputuje v sveto deželo dne 15. febr. in ostane tam več let. — Č. g. Fran Ks. Meško, provizor v St. Danijelu nad Pliberkom, je postal župnik ravno tam; č. g. Ant. Šturm, župnik v Borljah, je postal župnik na Brdi; č. g. Jos. Ehleitner postane župnik v Radenthenu; provizor g. Jan. Schwaiger, župnik v Frezah; č. g. Mat. Kandolf, župnik pri sv. Boštjanu, postane župnik pri sv. Jožefu na Trati.

Drobiž. Okrog Grabštanja je zopet več otrok zbolelo na davici. — Dne 17. t. m. je plaz zasul tri delavce, ki so hoteli iz Laškega v zilsko dolino. Dva sta se še pravočasno skobacala iz snega in prihitela svojemu tovarišu na pomoč. A ta, star še le 24 let, je bil že mrtev. — Vodja celovškega magistrata, g. Košaker, je stopil v pokoj. — Pobegnili je dne 23. januarja iz tukajšnje vojašnice huzar Sandor Bozosznik, ker so slabo ravnali z njim. Beguna so kmalu zasačili blizu St. Jakoba. — Dne 24. jan. so ob Beljaku blizu državnega kolodvora našli mrtvega 53 letnega železniškega delavca M. Santnerja. Zadel ga je kap. — Na strokovni šoli za puškarijo v Borovljah je do dne 1. marca razpisano mesto šolskega sluga.

Po slovenskih deželah.

Orožnik morilec in samomorilec. Bivši orožnik Janež je dne 21. jan. v Borovnici na Kranjskem ustrelil ondotnega orožniškega postajevodjo Žumerja, ki je pred leti povzročil, da je bil Janež obsojen v ječo in od orožnikov odslovljen. Janež in Žumer sta popoldne skupaj pila in kvartala v gostilni pri Lebasu. Ko sta med 7. in 8. uro zvečer odšla, je Janež koj pred gostilno z revolverjem ustrelil najprej Žumerja, potem pa še samega sebe. Žumer je bil jako dober in izredno priljubljen mož in je napram Janežu svoj čas storil le svojo dolžnost.

Drobne novice. Igro „Nemški ne znajo“, katero je kranjska (!) vlada že enkrat prepovedala, in ki je povzročila razgovor v deželni zboru in

ki jo je vlada potem dovolila, je „Dramatičnemu društvu“ v Ljubljani zopet prepovedala. Mora res biti hudo, če kdo — nemški ne zna! — Letos so se s pruskimi markami ponemčevali (potelebili) slovenski otroci v teh-le šolah na Štajerskem: Laško, Slatina, Sevnica, Brežice, Konjice, Boberž pri Mariboru, St. Ilj v Slov. goricah, Marenberg. Šramota prodanemu mesu! — V Trstu je gledališki pevec T. Matuči z nožem prebodel svojo 17letno ljubico O. Comar. Potem se je sam izročil sodnji. — Na Savi ob južni železnici je dne 24. jan. umrl cerkovnik in organist K. Zanuškár, ki je služboval po raznih krajih Kranjske in Koroške. Bil je dolgoleten naročnik našega lista. — V Ameriko se je dne 20. jan. z ljubljanskega kolodvora odpeljalo 70 oseb. Med temi so bili tudi trije fantje, ki so hoteli pobegniti v Ameriko, da bi se odtegnili vojaški dolžnosti. Redarji so jih odpeljali v zapor. — Koncert čeških filharmonikov so imeli v nedeljo dne 19. januarja v Ljubljani pod vodstvom Čelonškega. Občinstvo je z največjim navdušenjem odlikovalo orkester po vsaki krasno izvajani točki. — Dne 19. jan. zjutraj sta v Borovnici pri Ljubljani trčila poštini in tovarni vlak. Železniška stroja in sedem vozov je poškodovanih.

Križem sveta.

Vojska v južni Afriki. Burski general Dewet je zopet premagal Angleže. V bližini železnične proge pri Pennyju je stal Dewet s 1000 možmi posadke, ko se mu približajo od severo-vzhoda Angleži v trikrat večjem številu. Po večurnem vročem boju je Dewet premagal Angleže, jih popolnoma potolkel in ostale zapodil v beg. Boj se je vršil v trdi noči. Buri so zajeli dva angleška topova, 45 železniških voz s strelivom in 48 voz z živili. Razun tega so razdrli Buri velik kos železnice, na kateri so morali Angleži ustaviti promet. Ta izguba je še bolj osupnila merodajne kroge v Londonu, kateri so začeli resno misliti na mir. Dokaz temu je, da so merodajni londonski krogi že nekako sprejeli posredovanje nizozemske vlade v korist Burum. Zato se je podal nizozemski minister-predsednik v London in je ondi skupno z angleškimi krogi ukrepal, kako bi se dal skleniti mir, ki bi bil časten za obe stranki. Posredovati je baje začela tudi nizozemska kraljica. Angleži so prišli do prepričanja, da bi bil bolji časten mir, četudi ne pod tako ugodnimi pogoji zanje, kakor so si ga slikali s početka, kakor pa draga in nesrečna vojna in popolna osmešitev.

Tržne cene.

V Celovcu, dne 23. januarja 1902.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenca . . .	—	—	—	—	— bik
rž	9	21	11	51	— pitane vole
ječmen . . .	—	—	—	—	8 vprežnih volov
oves	5	14	6	43	7 juncev
turšica . . .	7	41	9	26	49 krav
pšeno	14	—	17	50	2 telci
fižol	—	—	—	—	82 pitanih svinj
krompir . . .	2	20	3	58	31 prascev
leča	—	—	—	—	
ajda	6	80	8	50	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 180 K do 245 K, krave po 130 K do 140 K.

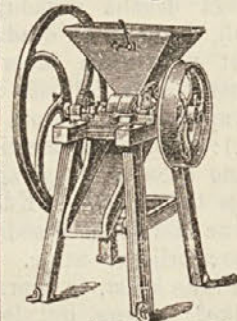
Sladko seno je meterski cent po 6 K 20 v do 6 K 50 v, kislno seno po 4 K 40 v do 5 K 80 v, slama po 3 K 60 v do 4 K 10 v.

Promet je bil slab.

Velikovec, dne 22. januarja. Prignali so: 46 volov-57 krav, 4 telce, 1 tele. Cena za pitano živino 60 do 64 kron, za vprežno živino 54 do 58 kron za meterski cent žive vage. 25 ovac, 40 zaklanih svinj. Promet je bil slab.

Najnovejši stroji za prirejanje krme

za zimsko krmljenje po hlevih.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlinci za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emaliranimi in neemaliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stikalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „AGRIKOLA“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronosperie iz deluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

PH. MAYFARTH in sođr.

C. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71.

odlikovana z čez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnam.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prekupei se sprejmejo.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Dražbe.

Kratice: vl. št. = vlozna številka; d. ob. = davčna občina.)

Trbiž. Dne 6. febr. ob 9. uri, Mežnarjevo posestvo hiš. št. 43 v Ovčji vasi, vl. št. 42. d. o. Ovčja vas. Cena 3004 krone, najnižja ponudba 2003 krone.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico priredi na svečnico dne 2. svečana 1902 po popoldanski službi božji letni občni zbor pri Šercerju v Šmihelu s sledečim vspeedom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Govor o šolah. 3. Volitev novega odbora. 4. Igra: „Zamujeni vlak“. Igra 8 fantov. 5. Igra: „Jeza nad petelinom in kes.“ Igra 5 deklet. — 6. Prosta zabava. — Pri zborovanju sodelujejo gg. tamburaši iz Celovca in pojejo pevci „Gorotana“. — Podjurski Slovenci in Slovenke, pridite na shod v prav obilnem številu! Odbor

Loterijske številke od 25. januarja 1902.

Linc 88 60 74 21 5

Trst 55 58 8 79 70

NAZNANILA.

Slama!

Prodá se okrog 100 meterskih centov slame. Več se izvé v farovžu na Radišah, pošta Žrelec (Ebenthal) na Koroškem.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisemenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Učenca sprejme

Jakob Pissiak,

čevljarski mojster v Celovcu, kolodvorske ulice (Bahnhofstrasse) št. 35.

Samo v teh zavojih se dobiva pristna, tako splošna priljubljena

Kathreinerjeva o o o o Kneippova sladna kava

Kovačnica

s kuhinjo in dvema sobama, na lepem kraju pri farni cerkvi v Domačalah in ob občinskem potu ležeča, se dá za več let v najem. Več pové Janez Šturm p. d. Nemeč v Hovčah, pošta in železniška postaja Podravlje (Föderlach) na Koroškem.